

ՎԱՐՍԳԱՎԱՆՔ

**ИНСТИТУТ ИСТОРИИ
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК
РЕСПУБЛИКА АРМЕНИЯ**

**ЕРЕМИЯ ТЕВКАНЦ (ТЕР-САРГСЯНЦ)
СЕМЕЙНАЯ ЛЕТОПИСЬ
КНИГА 8 (1868–1872)**

Восьмая книга нашей истории: от двадцатого дня
октября 1868 года, года нашего спасения, до
начала июня года Господня 1872

Публикация текста, предисловие и примечания **А.Г. Мурадяна**

ЕРЕВАН – 2018

**INSTITUTE OF HISTORY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
REPUBLIC OF ARMENIA**

**YEREMIA TEVKANTS (TER-SARGSYANTS)
FAMILY CHRONICLE
BOOK 8 (1868–1872)**

The Eighth Book of Our History: from the Twentieth Day
of October of the Year of Our Salvation 1868, up to the
Beginning of June of The Year of our Lord 1872

Publication, with Introduction and Notes by **H.Gh. Muradyan**

YEREVAN – 2018

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍԻՏՈՒՏ

ԵՐԵՄԻԱ ՏԵԽԱՎԱՑ (ՏԵՐ-ՍԱՐԳԱԵԱՎԱՑ)

ՏՈՀՄԱՅԻՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ԳԻՐՔ Ը. (1868–1872 ԹԹ.)

Գիրք ութերորդ պատմութեան մերոյ՝ սկսեալ ի յամէ փրկութեան մերոյ ի 1868 թուականի, ի քաներորդ օրէ հոկտեմբեր ամսոյ մինչև յամ Տեառն ի 1872, ի յունիս ամսոյ սկիզբն

Աշխատասիրությամբ՝ Հ.Դ. Մուրադյանի

ՄԵՄՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՃԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱՅԱՐ

185

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES

185

Տեղայի պատճեն

ԵՐԵՎԱՆ – 2018

ՀՏԴ-94(479.25)

ԳՄԴ-63.3(5Հ)

Տ 354

Աշխատությունը իրատարակության է երաշխավորել
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական խորհուրդը

Խմբագիր՝ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս
Ա.Ա. Մելքոնյան

Գրախոսներ՝ պ.գ.թ. Ա.Ա. Ֆիշենկոնան (Ֆշնկոնան)
ԵՊՀ Հայոց պատմության ամբիոնի ասխատենու Գ.Մ. Բաղալյան

ՏԵԽԱՆՅԵՐԵՆԻԱ

Տ 354 ՏՈՀՍԱՅԻՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ. ԳԻՐՔ Ը. (1868–1872 Թ-Թ.)/ ԵՐԵ-
ՄԻԱ ՏԵԽԱՆՅԵՐՅ: Աշխատասիրությամբ՝ Հ.Դ. Մուրադյանի.- Եր.:
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2018.- XIX+440 էջ:

1868 թ. հոկտեմբերի 20-ից մինչև 1872 թ. հունիսն ընկած ժամանակահատ-
վածում Երևան Տեղանցի (Տեղ-Սարգսյանց, Սարգսենց) կատարած ուղե-
ղացության (Երևան, Աշտարակ, Մուղնի՝ տեղի Սուրբ Գևորգ վանք, Հովհան-
նավանք ու Սաղմոսավանք, Բաշ Ապարան, Ղվաղդ, Աղեքսանդրապոլ, Շի-
րակավան (Բաշ Շորագյալ), Ղզըրիլիսա, Ամի, Կարս, Հասան-Կալա, Կարիճ,
Մուշ, Բալու, Խարբերդ, Սերաստիա, Ամասիա, Սամսոն և Կոստանդնուպո-
լիս) նկարագրությունն է՝ հարակից տեղեկություններով հարստացված: Զե-
ռուազում տրվում է հայկական զավառմերում տեղի ունեցող հարստահարու-
թյունների ընթացք հանձնաժողովի տեքստը:

Պատմագիտական մեծ արժեք ունենալուց բացի՝ աշխատությունը կա-
րելու է նաև ժողովրդագրության, ազգագրության, առօրեականության, կրո-
նական, ներեկեղեցական ու միջեւկեղեցական հարաբերությունների, ինչպես
նաև առանձին բևմերի պատմության ուսումնասիրության տեսանկյունից: Աշ-
խատանքն ունի նաև գրական տարրեր, հագեցված է անձնական տպակո-
րություններով և զգացմունքներով:

Գիրքը նախատեսված է ըմբերցող լայն հասարակության համար:

ՀՏԴ-94(479.25)

ԳՄԴ-63.3(5Հ)

ISBN 978-9939-860-73-2

© ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2018

© Մուրադյան Հ.Դ., 2018

ԵՐԵՄԻԱ ՏԵՒԿԱՆՑ (ՏԷՐ-ՍԱՐԳՍԵԱՆՑ)

ՏՈՀՄԱՅԻՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ԳԻՐՔ Ը. (1868–1872 ԹԹ.)

Աշխատասիրությամբ՝ Հ.Դ. Մուրադյանի

**Համակարգչային ձեռավորումը՝ Նինետա Ադամյանի
Տպագրիչ Լևոն Մուրադյան**

**Մտորագրված է տպագրության 25.12.2018 թ.
Տպաքանակը՝ 150 օրինակ**

**ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA**

**ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
PA, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan Ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>**